Szerkesztési elvek

Főtisztelendő*
Garland F. Byers, Jr., J.D., D.D.‡
A nemzetek püspöke, apostoli megbízatás alapján

Az író Szent Jeromos, Caravaggio festménye (1605–1606), Galleria Borghese, Róma. A koponya memento mori: a halál bármely órában eljöhet, és ezért szól a megtérésre hívó felszólítás: „Térjetek meg, mert elközelgetett a mennyeknek országa.” (Máté 4:17, Károli-fordítás).

Közkincs.

Az Ország Írástudója írásai az alább ismertetett elveket követik. Ezek azért szerepelnek itt, hogy minden olvasó tudhassa, hogyan idézik a Szentírást és a többi tekintélyt, miért éppen bizonyos forrásokra hivatkoznak, és mit jelentenek az ezeken az oldalakon használt jelek és formák.

A Szentírás

A Szentírást soha nem változtatják meg. A Szentírást szó szerint idézik, pontosan úgy, ahogyan a hivatkozott kiadásban nyomtatva áll, és soha, semmilyen körülmények között, semmilyen okból nem változtatják meg. Egyetlen szót, betűt vagy írásjelet sem tesznek hozzá, hagynak el vagy módosítanak, és nem helyeznek el benne semmilyen kiemelést vagy tipográfiai jelet. Ha a nyomtatott szöveg nyelvtani, helyesírási vagy nyomdai hibát látszik tartalmazni, pontosan úgy hagyják, ahogyan áll. A Szentírás szent, és semmit sem tesznek vele azzal az ürüggyel, hogy kijavítják. Ha a püspök egy szakaszhoz megjegyzést kíván fűzni, saját szavaival teszi, az idézeten kívül.

A használt Bibliák. Angolul a Szentírást a King James-fordításból (King James Version; az 1769-es standard szöveg, az apokrif könyvekkel) idézik. Minden más nyelven a Szentírást a Szent Biblia egy elismert, megjelent kiadásából idézik azon a nyelven, amelyen az olvasó olvas; soha nem fordítják újra angolból. Mindent megtettek azért, hogy ahol csak lehetséges, egy elismert bibliatársulat hivatalos kiadásából idézzenek. Mindenütt közkincsnek számító kiadásokat használtak, elsősorban azért, hogy elkerüljék a szerzői jogi kérdéseket és a szerzői jogvédelem alatt álló kiadás használatához szükséges engedélyre való várakozást. Mindazonáltal bizonyos esetekben, amikor ez körültekintő és szükséges volt, engedélyt kértek az adott nyelvért felelős bibliatársulattól. A még szerzői jogvédelem alatt álló kiadásokat kiadóik engedélyével használják, akár közvetlenül adták meg azt, akár a kiadó közzétett licence révén, illetve ahol a törvény megengedi, szabad felhasználásként.

A kiadást megnevezik. A Szentírás minden idézete megnevezi a kiadást, amelyből származik, például „(KJV)” angolul, „(Schlachter 1951)” németül vagy „(Károli-fordítás)” magyarul.

A versek számozása. Egyes Bibliák bizonyos verseket eltérően számoznak, különösen a Zsoltárok könyvében. Minden nyelv a saját Bibliájának számozását idézi, így egy hivatkozás

kissé eltérhet ugyanannak a szakasznak az angol hivatkozásától.

Krisztus szavai. Krisztus szavait idézőjeleikkel együtt pirossal nyomtatják, ahogyan a püspök meghatározza őket. Néhány szakasznál vitatott, hogy Krisztus vagy az evangélista beszél-e, mint a János 3:16 esetében; ezek a szakaszok feketén maradnak.

Eltérő kánonú könyvek. Nem minden egyház fogadja el ugyanazokat a könyveket Szentírásként. Az egyes egyházakban elfogadott, másokban el nem fogadott könyv, mint például az apokrif könyvek vagy az Etióp Ortodox Tevahedo Egyház kánonjának könyvei, idézhető, és idézése semmilyen döntést nem jelent kanonikus helyzetéről.

A TEKINTÉLYEK SORRENDJE

A forrásokat a tekintélyek alábbi sorrendje szerint mérlegelik, a legmagasabbtól a legalacsonyabbig. Minden szerző vagy írás abba a legmagasabb kategóriába kerül, amelynek megfelel; egy hitvallás azzal a zsinattal együtt kerül besorolásra, amely elfogadta, azzal a kivétellel, hogy az apostoli hitvallás a kilencedik, az athanasiusi hitvallás pedig a tizenegyedik kategóriába kerül.

1. **Krisztus szavai**, bárhol jegyezték is fel őket a Szentírásban.
2. **Az apostoli írások**: Máté; János; János 1., 2. és 3. levele; a Jelenések könyve; Pál tizenhárom levele; és Péter 1. és 2. levele.
3. **Az Újszövetség többi írása**: Márk, Lukács, az Apostolok cselekedetei, a Zsidókhoz írt levél, Jakab levele és Júdás levele.
4. **Az Ószövetség**, az apokrif könyvekkel együtt, ahogyan az 1611-es King James-fordításban nyomtatva vannak.
5. **Az apostoli atyák**, az apostolokat követő nemzedékből (kb. Kr. u. 95–150).
6. **A niceai zsinat előtti atyák**, a niceai zsinatot (Kr. u. 325) megelőző korból.
7. **A niceai és a niceai zsinat utáni atyák**, a sivatagi atyákkal együtt.
8. **A hét egyetemes zsinat**, amelyeket Kelet és Nyugat egyaránt elfogad, az egyes zsinatok által elfogadott hitvallásokkal és meghatározásokkal együtt.
9. **A későbbi zsinatok**, amelyeket nem fogad el egyaránt Kelet és Nyugat.

10. **A szentek**: bármely olyan személy írásai, akit az Egyház, keleten vagy nyugaton, szentként ismer el, és aki nincs magasabb kategóriába sorolva.
11. **Hitvallási iratok, katekizmusok, valamint pápai és pátriárkai dokumentumok.**
12. **Liturgikus szövegek**, mint például az ősi liturgiák és a Book of Common Prayer.
13. **Szentté nem avatott történeti keresztény szerzők.**
14. **Ókori nem kanonikus és nem keresztény források**, mint például a pszeudepigráfák, a holt-tengeri tekercsek, Josephus Flavius és a görög–római történetírók.
15. **A modern tudományos kutatás.**
16. **Kézikönyvek**, mint például a szótárak és a konkordanciák, amelyek eszközként, nem pedig tekintélyként szolgálnak.

A források kiválasztása

Az idézés nem jelent jóváhagyást. Egy enciklika, egy felekezethez tartozó szerző bármely művének vagy egy egyház munkájának idézése egy másikéval szemben nem jelenti az adott felekezet vagy egyház jóváhagyását, sem semmiféle részrehajlást. Egy szakaszt kizárólag azért választanak ki, mert a püspök úgy ítélte meg, hogy éppen ez a szakasz, éppen ebből a forrásból, különösen tanulságos a tárgyalt kérdésben, és semmilyen más okból. Nem szándéka egyetlen felekezetet sem előmozdítani vagy akadályozni.

Az igazság ott van, ahol rátalálnak. A püspök vallja, hogy az igazság ott van, ahol az ember rátalál. Ezért idézhet világi forrásokat, valamint nem kanonikus vagy az egyházak között ma is vitatott műveket. Azért teszi ezt, mert szerzőként úgy ítélte meg, hogy az idézett szakasz különösen tanulságos, és meggyőződött arról, hogy amit mond, az az igazság.

Idézés és hivatkozás

Az idézetek szó szerintiek. Az idézőjelek közötti szavak mindig a hivatkozott forrás pontos szavai. Egy forrást soha nem foglalnak össze saját szavakkal úgy, mintha idézet volna. Ha egy forrás pontos megfogalmazása nem ellenőrizhető, nem idézik.

Három pont és szögletes zárójel. A három pont (…) azt jelzi, hogy az idézet az eredeti mondat közepén kezdődik vagy végződik, vagy hogy szavak maradtak ki. Az idézeten belüli szögletes

zárójeles szavakat úgy közlik, ahogyan az idézett kiadásban szerepelnek. A Szentírás idézetébe soha semmit nem illesztenek be.

A végjegyzetek a teljes szöveget közlik. Minden írásban hivatkozott tekintélyt a végjegyzetekben teljes terjedelmében, a forrás pontos szavaival közölnek, hogy az olvasó magát a tekintélyt olvashassa, ne csupán egy rá vonatkozó hivatkozást.

Hivatkozások. Kivéve, ahol az eltérést kifejezetten jelzik, a hivatkozások és a formázás a *Chicago Manual of Style* szabályait követik, amely az itt közöltekhez hasonló teológiai és történeti írásokban általánosan elfogadott módszer. Az Ország Írástudója írásai a következő pontokban, a következő okokból, szándékosan eltérnek tőle:

1. **Az Istenre vonatkozó névmásokat nagy kezdőbetűvel írják** (Ő, Őt, Övé), az Őhozzá tartozó szavakkal együtt, mint „az Ő jobbja”. A Chicago ezeket általában kisbetűvel írja. Itt tiszteletből nagybetűvel írják őket.
2. **A részleges idézetek megtartják a három pontot.** A Chicago az idézet elején vagy végén a három pontot általában elhagyja. Itt megtartják, hogy az olvasó mindig tudja, mikor nem adja vissza egy idézet, és mindenekelőtt a Szentírás idézete, a teljes mondatot.
3. **A végjegyzetek minden hivatkozott tekintély teljes szövegét közlik,** nem csupán a hivatkozást. Ez azért történik, hogy az olvasó magát a tekintélyt olvashassa.
4. **Krisztus szavait pirossal nyomtatják,** idézőjeleikkel együtt, a piros betűs Bibliák régi szokása szerint, hogy az Úr szavai kiemelkedjenek.
5. **Az „Úr” szót, ha Jézusra vonatkozik, kiskapitálissal szedik** a püspök saját prózájában, de a Szentírásban soha, tiszteletből.

Az egyházatyák más nyelveken. Ha egy egyházatyát angol kiadásból idéznek, a más nyelvű oldalon az idézetet ebből az angol kiadásból fordítják, és ezt jelölik is, például „(angolból fordítva, ANF 1)”.

Nyelv és stílus

Tiszteletből írt nagybetűk. Az Istenre vonatkozó névmásokat nagy kezdőbetűvel írják (Ő, Őt, Övé), csakúgy, mint az Őhozzá ugyanebben az értelemben tartozó szavakat, például amikor azt

mondják, hogy Krisztus az Ő jobbján ül. A magyar oldalakon azonban ebben a magyar nyelvhasználat érvényes.

Az Úr kiskapitálissal. A püspök saját prózájában az „Úr” szót, ha Jézus Krisztusra vonatkozik, kiskapitálissal szedik, minden olyan nyelven, amelynek írása ismeri a nagybetűt. A Szentírásban ez soha nem történik meg.

További nagybetűk. Nagy kezdőbetűvel írják az „Ország” (Isten Országa és a Mennyek Országa), az „Ország Írástudója”, a „Szentírás”, az „Egyház” (Krisztus egész Testének értelmében) és a „Szentlélek” szót.

Helyesírás és központozás. Az angol oldalak amerikai helyesírást követnek. Pontosvesszővel elválasztott felsorolásban az utolsó tagot „; és” vezeti be.

Címek. A címeket megszólítási formaként, nem pedig rangra való igényként adják meg, és visszafogottan használják.

A „Főtisztelendő” (angolul „The Most Reverend”) az Egyesült Államokban a püspökök szokásos megszólítása. A hivatalhoz tartozik, nem a személyhez, és udvariasságból használják, nem igényelt kitüntetésként. Egy katolikus útmutató az Egyesült Államokban használt megszólítási formákról a püspöknek írt levélre ezt adja meg: „His Excellency, / The Most Reverend (full name)”.[1]

D.D. A Byers püspök által viselt teológiai doktori (Doctor of Divinity) fokozatot *honoris causa* adományozták, vagyis kitüntetésként, nem pedig egy tanulmányi program elvégzése után, ahogyan az Egyházban olykor történik.[2] Jól ismert példa Dr. Billy Graham tiszteletes. Legmagasabb, tanulmányokkal szerzett fokozata a Bachelor of Arts volt,[3] 1948-ban pedig tiszteletbeli teológiai doktori címet kapott.[4] Általában „Dr. Graham” megszólítással illették.[5] Tiszteletbeli doktori címet kapott többek között Harry A. Ironside tiszteletes, akinek iskolai tanulmányai az elemi iskolával véget értek;[6] G. Campbell Morgan tiszteletes;[7] Billy Sunday evangélista;[8] Ronald Owen Hall főtiszteletű, Hongkong és Dél-Kína püspöke;[9] C. S. Lewis;[10] A. W. Tozer tiszteletes;[11] és Kalkuttai Szent Teréz.[12]

Nevek. A szenteket, pápákat, pátriárkákat és más püspököket a saját egyházukban hagyományos vagy az olvasó nyelvén szokásos formában nevezik meg. A választott forma nem

jelenti egyik egyház előnyben részesítését sem.

A fordítások. Az angoltól eltérő nyelvű oldalakat mesterséges intelligencia segítségével fordítják, és a hiteles szöveg az angol. Lásd: Megjegyzés a fordításokról és a hatalomról.

A honlap

Képek. Csak közkincsnek számító vagy ilyen felhasználásra szabad licenccel közzétett képek jelennek meg, és mindegyik képaláírással és forrásmegjelöléssel van ellátva.

Számozás, dátumok és átdolgozások. A kiadványok számozottak és keltezettek. Az állandó oldalak helyben átdolgozhatók, és egy átdolgozott oldal feltüntetheti utolsó átdolgozásának dátumát, hogy az olvasó tudhassa, melyik változatot olvassa.

Helyesbítések. Azokat az olvasókat, akik hibát találnak, és mindenekelőtt a Szentírás idézetében található hibát, arra kérik, hogy írjanak a kezdőlapon megadott címre. A hibákat kijavítják.

Rövidítések

KJV	King James-fordítás (King James Version, az 1769-es standard szöveg)
ANF	*Ante-Nicene Fathers*, szerk. Alexander Roberts és James Donaldson, utána a kötet száma
NPNF2	*Nicene and Post-Nicene Fathers*, második sorozat, szerk. Philip Schaff és Henry Wace, utána a kötet száma
Easton	Burton Scott Easton, *The Apostolic Tradition of Hippolytus* (1934)
Kr. u.	Krisztus után; latinul *Anno Domini*, a mi Urunk évében
kb.	körülbelül; latinul *circa*

Utolsó átdolgozás: 2026. október 10.

Jegyzetek

1 Michael Andrews, „How to Address Church Officials, Bishops, Priests”, *Adoremus Bulletin*, 2009. augusztus 15., https://adoremus.org/2009/08/how-to-address-church-officials-bishops-priests/. Az oldal ezt írja: „Az Egyesült Államokban a levelezésben és a beszédben használt megszólítási formákat alább közöljük, néhány egyházi tisztségviselő postacímével együtt.” (angolból fordítva)

2 Ferenc pápa, *Veritatis Gaudium*, Apostolic Constitution on Ecclesiastical Universities and Faculties (2017. december 8.), 51. cikk: „An honorary Doctorate can be conferred for special scientific or cultural merit in promoting the ecclesiastical sciences” („Tiszteletbeli doktori cím adományozható különleges tudományos vagy kulturális érdemekért az egyházi tudományok előmozdításában”, angolból fordítva), https://www.vatican.va/content/francesco/en/apost_constitutions/documents/papa-francesco_costituzione-ap_20171208_veritatis-gaudium.html.

3 Wheaton Archives & Special Collections, „Billy Graham Resources”, Wheaton College, megtekintve 2026. október 10.: „Graham matriculated at Wheaton in 1940 and graduated in 1943 with a BA in anthropology” („Graham 1940-ben iratkozott be a Wheatonra, és 1943-ban antropológiából BA fokozatot szerzett”, angolból fordítva), https://www.wheaton.edu/about-wheaton/museums-library-and-collections/wheaton-archives-and-special-collections/research/billy-graham-resources.

4 Wheaton Archives & Special Collections, „Select Chronology”, The Evangelism & Missions Archives, Wheaton College, utolsó frissítés 2026. június 2.: „King’s College commencement, received honorary Doctor of Divinity degree” („a King’s College diplomaosztó ünnepsége; tiszteletbeli teológiai doktori fokozatot kapott”, angolból fordítva), New Castle, DE, 1948. június 7., https://www.wheaton.edu/__data/assets/file/0013/30370/Chronology-1934-2018.pdf.

5 David Van Biema, „Dr. Billy Graham: A Purposeful Life, An Indelible Legacy”, *Guideposts*, [2018?], megtekintve 2026. október 10.: „The Reverend Dr. Billy Graham, quite possibly the most influential and admired religious leader of the 20th century, passed away on Feb. 21, at the age of 99” („Dr. Billy Graham tiszteletes, talán a 20. század legbefolyásosabb és legcsodáltabb vallási vezetője, február 21-én, 99 éves korában elhunyt”, angolból fordítva), https://guideposts.org/articles/prayer/inspirational-prayers/dr-billy-graham-a-purposeful-life-an-indelible-legacy/. Lásd még Blake Killingsworth, „DBU Celebrates the Life of Billy Graham”, Dallas Baptist University, 2018. február 21.: „DBU presented its first honorary doctorate to Dr. Billy Graham during a special ceremony held on the DBU campus” („A DBU első tiszteletbeli doktori címét Dr. Billy Grahamnek adományozta a DBU kampuszán tartott különleges ünnepségen”, angolból fordítva), https://www.dbu.edu/news/2018/02/dbu-celebrates-the-life-of-billy-graham.html; Erin Branham, „A Personal Memory of Dr. Billy Graham”, BRIGHT-FM, 2018. február 21.: „Dr. Graham invited many millions of people to encounter Jesus in a personal way” („Dr. Graham sok millió embert hívott arra, hogy személyesen találkozzék Jézussal”, angolból fordítva), https://www.brightfm.com/shine/shine-daily/a-personal-memory-of-dr-billy-graham/; és Frank J. Beard, „Reflections on the life of Rev. Dr. Billy Graham”, Illinois Great Rivers Conference, The United Methodist Church, 2018. március 1.: „Dr. Graham received many awards, honorary degrees, and

citations during his long life of 99 years" („Dr. Graham hosszú, 99 éves élete során számos díjat, tiszteletbeli fokozatot és elismerést kapott", angolból fordítva), https://igrc-www.brtsite.com/blogpostsdetail/11047520.

6 „Author Biography", Plymouth Brethren & Other Ministries: „Though his classes stopped with grammar school..." („Bár tanulmányai az elemi iskolával véget értek...", angolból fordítva); „Wheaton College awarding an honorary Litt.D. in 1930 and Bob Jones University an honorary D.D. in 1942" („a Wheaton College 1930-ban tiszteletbeli Litt.D., a Bob Jones University 1942-ben tiszteletbeli D.D. fokozatot adományozott neki", angolból fordítva), https://plymouthbrethren.org/node/5488.

7 „The G. Campbell Morgan Collection", Learning Commons, Chicago Theological Seminary: „Morgan received his Doctor of Divinity degree from Chicago Theological Seminary in 1902" („Morgan 1902-ben a Chicago Theological Seminarytől kapta meg teológiai doktori fokozatát", angolból fordítva), https://ctslibrary.org/collections/Campbell_Morgan/intro.html.

8 Robert P. Muhlbach, „Billy Sunday, Evangelist", *Baseball Research Journal* (Society for American Baseball Research), 1980: Sundaynek „had numerous honorary doctor of divinity degrees conferred upon him" („számos tiszteletbeli teológiai doktori fokozatot adományoztak", angolból fordítva), https://sabr.org/journal/article/billy-sunday-evangelist/.

9 University of Hong Kong, Honorary Graduates, „The Rt. Rev. Ronald Owen Hall": „Doctor of Divinity *honoris causa*" („teológiai doktor *honoris causa*", angolból fordítva), 64th Congregation, 1965, https://www4.hku.hk/hongrads/citations/mc-ma-ronald-owen-hall-the-rt-rev-ronald-owen-hall.

10 Gabriel Sewell, „Graduation week, celebrating Honorands: Great thinkers and writers", University of St Andrews Special Collections: „St Andrews awarded Clive Staples Lewis an honorary Doctor of Divinity in June 1946" („St Andrews 1946 júniusában tiszteletbeli teológiai doktori címet adományozott Clive Staples Lewisnak", angolból fordítva), https://university-collections.wp.st-andrews.ac.uk/?p=11658.

11 „A.W. Tozer & Wheaton College", Wheaton College Special Collections, 2012. február 27.: „Wheaton College honored Tozer with an honorary doctorate (LLD) in 1950" („a Wheaton College 1950-ben tiszteletbeli doktori címmel (LLD) tüntette ki Tozert", angolból fordítva); „Houghton College bestowed the honorary LLD two years later" („a Houghton College két évvel később adományozta neki a tiszteletbeli LLD fokozatot", angolból fordítva), https://lib-scblog3.wheaton.edu/?p=5051.

12 University of Hong Kong, Honorary Graduates, „The Reverend Mother Teresa": „Doctor of Social Sciences *honoris causa*" („társadalomtudományi doktor *honoris causa*", angolból fordítva), 146th Congregation, 1993, https://www4.hku.hk/hongrads/graduates/m-c-o-m-o-b-e-hon-d-d-hon-dr-med-mary-bojaxhiu-teresa-the-reverend-mother-teresa. Továbbá: *Duke of Edinburgh Is Installed as Chancellor of the University*, Anglia Television, 1977, East Anglian Film Archive, kat. sz. 207990, a felvételen látható, „receiving an honorary degree from the Duke that day" („amint aznap tiszteletbeli fokozatot vesz át a hercegtől", angolból fordítva), https://eafa.org.uk/work/?id=894726.